

GCL-weekend Oude Abdij Drongen

Van 10 tot en met 12 november 2017 sloten 3 Nederlanders zich aan bij een bezinningsweekend georganiseerd door een Vlaamse GCL-groep. Het programma bestond uit: gebedsmomenten met samenzang en podcast van *Bidden Onderweg*, voordrachten door één van de leden, bloembollen planten in de tuin, een wandeling door het gebied 'De Oude Kale' (mèt schuilen voor een regenbui in een cafeetje) en een zangrepetitie: de groep was uitgenodigd om op zondagmorgen de viering in de parochiekerk van Drongen op te luisteren door het bestaande koor te versterken.

De sfeer van het weekeind was ongedwongen, vrij, intiem; een aangenaam welkom voor ons Nederlanders die deze groep voor het eerst ontmoette en als vanzelf werden opgenomen in dit gezelschap die inmiddels al 27 jaar in regelmaat bijeenkomt. Tijdens de vrije tijd werd er volop kennisgemaakt en gesproken, gelachen en geplaagd over de verschillen tussen de Vlaamse en Nederlandse cultuur; verschillen die op de keper beschouwd geen invloed bleken te hebben op de vriendelijke gemeenschappelijkheid van het weekend: het idee van een internationaal gevoel van een 'GCL-wij' kreeg in dit weekend gestalte.

De voordrachten van Nikolaas Sintobin inspireerden.

Topics daarvan: 1. Twijfel aandurven in je geloof, 2. Hoe kun je houden van de Kerk en 3. Onderscheidend in gesprek gaan volgens Pierre Favre SJ.

1. De goede twijfel.

Over de innerlijke vrijheid om onverschillig te staan ten opzichte van dat wat mijn Schepper mij in zijn almachtige liefde geeft. Ignatius geloofde dat God hem datgene gaf dat goed voor hem was en dat daar positief dan wel negatief tegen overstaan eerder een subjectieve ervaring is. De bekende 'indifferentia': het aandurven om niet te weten. Uitgangspunt van de onderscheiding is 'on gehoorzaam' te zijn en te luisteren buiten je eigen visie om, buiten datgene waar je zo aan gehecht bent.

Twijfel als proces van onderscheiding, die vooraf gaat aan de uiteindelijke beslissing. Een wisseling tussen meerdere zijden van één zaak en evolutie van je twijfel: een innerlijk proces die bevrijdt van persoonlijke gehechtheden om de geest te openen voor het verlangen van God zelf. Twijfel is geen obstakel maar juist een dynamiserende motor.

Een vooruitblik op de 3e verhandeling van dit weekend: het betreft één van Ignatius zijn eerste gezellen Pierre Favre, die een oncomfortabele afwisseling tussen licht en donker, tussen troost en vertroosting ervoer en daardoor vooruit kwam.

Er is een bijzonder verband tussen twijfel en nederigheid: het laatste is de basisdeugd van de christen. Ignatius leert: de vertroosting, een antwoord, wordt je gegeven. Je ontvangt dat; je wordt gekozen om juist dát te verkrijgen. Het is goed om dat bewust waar te nemen: er is iets gebeurd, ik heb iets van God ontvangen. Het tegenovergestelde is een grote dwaling (pelagianisme): het komt neer op je eigen inspanning. Nee, meer: het is genade, wij ontvangen. Geloven, maar niet weten.

Onderscheiding:

- niet-weten gaat aan de twijfel vooraf;
- twijfel zelf is indicator voor het al dan niet werkzaam zijn van de Geest;
- twijfel slaat om in duurzame gemoedsrust.

Ignatius en 3 methoden (tijden) om een keuze te doen zonder twijfel:

1^e Methode: er wordt in eerste instantie geen twijfel ervaren rondom een antwoord op een keuze, maar een absolute zekerheid; zoals bij bekering van Paulus en de roeping van Mattheüs. (Geestelijke Oefening 175.)

2^e Methode: keuze volgens de affectieve bewegingen en argumenten van het hart/gemoed. Onderscheiding tussen deze of andere keuze: onverschilligheid tegenover het ene of het andere. Twee gelijkwaardige alternatieven? Een poosje leven met de ene keuze en dan gaandeweg ervaren hoe je je voelt daaromtrent; en dan een poosje met de andere keuze leven.

Ervaar je jezelf als 'egaal'? Ga dan over naar de 3^e methode. (Geestelijke Oefening 176.)

3^e Methode: keuze maken op basis van objectieve en rationele argumenten. Deze objectieve argumenten wegen: hoe waardevol is dit argument? En hoe belangrijke is de 'gevoelswaarde' van dat argument? (Geestelijke Oefening 177.)

Deze eerste voordracht werd verhelderd met concrete voorbeelden:

- Ignatius ontving een verzoek van de toenmalige Paus en de Keizer met betrekking tot een kardinaalsfunctie voor mede-jezuïet Francisco Borja.
- Paus Franciscus draagt Poolse Jezuïeten op om op seminaries de verfijnde wijsheid van de onderscheiding der geesten in het concrete leven te doceren.

Leesvoer:

<http://www.cardoner.eu/geestelijke-oefeningen-begeleiden/goede-twijfel-twijfel-binnen-ignatiaanse-onderscheiding/>

<https://www.jesuit.org.uk/pope-francis-urges-jesuits-teach-discernment-diocesan-clergy>

2. Hoe kun je houden van de Kerk?

Hoe doe je dat en is het überhaupt nodig? De Kerk heeft en doet mensen Jezus ontdekken: wie hij is. Veel mensen willen Jezus dienen; niet zozeer het instituut, want vaak wordt de Kerk als 'ziek' of op een afstand ervaren. Maar de Kerk is als je eigen moeder, als die ziek is laat je haar niet in eenzaamheid achter. Geloof, fides, is vertrouwen. Je juist toevertrouwen aan de Kerk.

Lumen Gentium (Licht van de Volkeren) is de titel van de dogmatische constitutie van het Tweede Vaticaans Concilie over hoe we de kerk moeten verstaan. De Kerk is een mysterie die door tijd en ruimte Jezus present stelt; zij is God die binnentreedt in onze

wereld. Maar incarnatie kan pijn doen. Kruisigende liefde kan verlossend zijn. Ook Ignatius bleef gehoorzaam aan zijn decadente paus Paulus III.

Hoe kun je leren om meer te houden van de Kerk:

- Wees alert op een voorkeur voor dankbaarheid met betrekking tot het goede van de Kerk; door bijvoorbeeld het bidden over de Kerk met het ignatiaanse Levensgebed. Dit wil zeggen: voorkeur geven aan waar de Kerk in je hart dankbaarheid geeft. Waar geniet ik van en dáár leven aan geven. Een blijvende vreugde is een aanwijzing van aanwezigheid van God. Aandacht voor Gods aanwezigheid in de kerk. Een kwestie van oefening: bij diegene die echt van iemand houdt wordt door die liefde de ervaren zonde juist opbouwend; betracht opbouwende kritiek.
- We mogen kritisch omgaan met de Kerk vanuit onze liefde voor haar: houden van de kerk is genade en opgave. Houden van is leerweg en de liefde moet steeds onderhouden, uitgezuiverd en bevraagd worden.

3. Onderscheidend in gesprek gaan volgens Pierre Favre SJ.

Simon Rodriguez, ook één van de eerste gezellen van Ignatius, schreef in 1577 over Favre : *“In zijn omgang met andere mensen was er iets van een bijzonder zeldzame zachtheid en charme waarvan ik moet bekennen dat ik ze tot op vandaag bij niemand anders heb ontmoet. Op de een of de andere manier slaagde hij erin om zo de vriendschap van andere mensen te winnen en ongemerkt geleidelijk hun ziel binnen te komen, dat hij hen door zijn gehele manier van zijn en door de vriendelijkheid van zijn woorden onweerstaanbaar voerde tot liefde voor God.”*

Onderscheiding:

- Eerst: onze ervaring, de verrassende uniciteit van onze ervaring: dát wat werkelijk en oprecht is. Daarin proberen God op het spoor te komen en je laten verrassen. En met dat spoor in het vizier gaan onderscheiden. Kijken naar de context van die ervaring in een zo minimaal als mogelijk vormelijk en opgelegd kader. Heb speciale aandacht voor je eigen ‘kleur’. Opmerkzaam zijn en open. Vertrekken vanuit een concrete situatie. Gevoelsmatig benaderen. Niet meteen ‘bombarderen’ met intellect. Ignatius leert: niet het vele weten voldoet de ziel, wel het innerlijk voelen en smaken.

Onderscheiding en troost, het ‘kompas van de begeleiding’.

- Troost is de norm. Een christen verblijft in een staat van troost. Dit is geen moreel statement, geen stimulans maar een deel van de Blijde Boodschap. Paus Franciscus: in het hart van de christen is vreugde; altijd vreugde. Dit is een geloofsstatement. Vertrouwen in het diepst van je wezen, is vreugde. Het is de kunst die vreugde leren te zoeken.
- Waarom voelen we deze vreugde niet? Wij hebben geen innerlijke openheid/vrijheid door onze persoonlijkheidsstructuren. Gods troost zien zoals

ze zich in genade aanbiedt. Nogmaals: indifferentia. Niet mijn wil, maar uw wil geschiedde. Geloven dat God het goede met ons voor heeft.

- Troost en troosteloosheid in concreto. God schrijft recht op onze kromme lijnen.
 - a. een ervaring van troosteloosheid?
 - b. blik terug: waardoor en wanneer is het ontstaan? Je eigen eerste spontane reactie op een gebeuren is in de regel geconditioneerd en onvrij. Je bent je verbondenheid met God verloren in een 'ongeordende gehechtheid'.
 - c. wat is in jouw ervaring een springplank naar troost? Kun je weer vrij worden van conditioneringen? En waardoor? Een houding van 'onverschilligheid' is een waardevolle en noodzakelijk uitgangspunt.
 - d. zoeken en analyseren:
 - op het niveau van hart, geest en gevoelens:
voel en proef wat zich aanbiedt en vertrouw op de goede geest; die blijvend is en van God komt. De kwade geest bannen; niet hechten aan droefheid.
 - op het niveau van verstand, woorden en gedachten:
Onderscheiding is nodig want de kwade geest kan juiste inzichten aanreiken. Beweging van woede heeft een kern van goedheid. Deze inzichten niet direct uiten in woede maar juist op een later tijdstip: als je in staat van vertroosting bent; dus na de troost als het hart nog nagloeit. De gedachten die dan komen zijn van de goede geest.

- Het ignatiaanse begrip 'Magis' (méér) in de geestelijke begeleiding.
Er is een verscheidenheid aan 'geesten'. Het geestelijke christelijk leven is er één van dymamiek, van 'op-en-neer'. Blijf in de groei, behoed je voor comfortabele gelijkmatigheid.

Leestip: *Pierre Favre and discernment*, van Brian O'Leary. ISBN: 978-0904717266